

Podragul din masivul Făgăraşului⁸⁵. Ca toponimic, *Podraga* (azi deformat *Podriga*) este tot atât de romînesc ca *Bogdana*, *Dragoşa*, *Negoaia*, *Pogana*.

Se pare că într-o seamă de toponimice slavii din Moldova, înainte de a se asimila, au pronunţat pe *g* ca ocluzivă. Sînt acele toponimice care au fost formate cu sufixe slave, deci au fost incontestabil create de slavi, şi totuşi au prezentat şi în trecut şi prezintă şi în rostirea actuală *g* (nu *h*). Oare acestea pot fi considerate ca o dovadă a existenţei în Moldova a unei populaţii slave deosebite de cea slavă răsăriteană (ucraineană)? Iată aceste nume de locuri: *Bagău*, *Cernegura*, *Dragomirna*, *Dragova*, *Gidînji*, *Ghilcăuşi*⁸⁶.

Înainte de a trece la discutarea formei toponimicelor înşirate, ţin să remarc că, în timpul convieţuirii pe pămîntul Moldovei a populaţiei romîneşti cu cea slavă, aceasta din urmă, înainte de a se asimila, a format multe toponimice cu sufixe slave din nume de persoană romîneşti, ca de pildă *Bădeuşi* (< *Badea*), *Broscăuşi* (< *Broască*), *Cuŭilna* (< *Cuŭil*), *Falcău* (< *Falcă*), *Frătăuşi* (< *Frate*), *Măneuşi* (< *Manea*), *Răddăuşi* (< *Radu*), *Şerbăuşi* (< *Şerbu*) etc. La explicarea toponimicelor slave cu *g* trebuie să ţinem seamă de acest fapt.

Să examinăm dar separat fiecare dintre toponimicele amintite mai sus care prezintă *g* în loc de *h* aşteptat:

Bagău, numele unui sat de răzeşi în rn. Huşi, e un derivat cu sufixul *-ovz* care, într-o fază mai veche a ucrainenei, se pronunţa aproximativ ca *-ău* romînesc⁸⁷. Fiind de creaţie ucraineană, acest toponimic ar trebui să prezinte *h* în loc de *g*. Explicaţia lui *g* exploziv trebuie să fie aceea că tema la care s-a adăugat sufixul *-ău* reprezintă un nume de persoană romînesc, anume *Bagu*⁸⁸, obişnuit şi astăzi ca nume de familie. Se ştie că în împrumuturile străine ucrainenii conservă caracterul ocluziv al lui *g*⁸⁹.

E interesant că MDGR (I p. 272), care notează acest nume de loc *Băgăul*, îl explică printr-o etimologie populară, «fiind vîrit într-o ripă». E sigur că şi etimologia populară poate cauza păstrarea lui *g* ocluziv.

Acesta e cazul oronimului *Cernegura*, numele unui pisc şi al unei ramuri de munte de pe partea dreaptă a Bistriţei din fostul judeţ Neamţ (MDGR II, pp. 333—4). Forma *-gura* pentru sl. *gora* (în ucraineană se pronunţă *hora*) se datoreşte cu siguranţă etimologiei populare. O **černa horá* «muntele negru» veche ucraineană a devenit în felul acesta *Cernegura*⁹⁰.

⁸⁵ Munţii noştri au fost numiţi de obicei după o persoană. Astfel, în masivul Făgăraşului, majoritatea oronimelor au la bază antroponime: *Albota*, *Bilea*, *Bindea*, *Budislavul*, *Buteanu*, *Ciorteia*, *Fărfăescu*, *Gavrilă*, *Gălăşescu*, *Moldoveanul*, *Muşetescu*, *Negoiu*, *Podăanu*, *Şerbota*, *Tătarul*, *Titescu* etc. În Ţara Haţegului *Negoi* e în acelaşi timp nume de persoană şi numele unui rîu. Vezi O. Densuşianu, *Graiul din Ţara Haţegului*, p. 64, 78.

⁸⁶ Nu trebuie socotite ca aparţinînd aceleiaşi categorii toponimicele *Cuŭigna* (MDGR III, p. 45) şi *Sagna* (MDGR V, p. 307). Primul e atestat în documente sub forma *Cuŭigna* (a. 1427: *На Кушнине*; C o s t. I, p. 193) şi reprezintă un derivat slav cu sufixul *-ŭn-* de la numele de persoană romînesc (o poreclă) *Cuŭit* (*Cuŭigna* > *Cuŭigna* > *Cuŭigna*), iar al doilea, neatestat în documente mai vechi, va fi avut forma **Sadna*, derivat cu acelaşi sufix de la ucr. *cad* «livadă de pomi».

⁸⁷ Privitor la pronunţarea în vechea ucraineană a lui *o* în silabă închisă ca o vocală pe care românii au identificat-o cu *ă*, vezi mai sus notele 22 şi 35.

⁸⁸ Cf. numele de sat *Băgeşti* din fostul judeţ Argeş (MDGR I, p. 272).

⁸⁹ În cuvintele de origine romînească *geleta* < rom. *găleată*, *girliga* < rom. *cîrlig*, *gljag* < rom. *cl'ag* «chiag», *grun* < v. rom. *gruŭ* «grui» ucrainenii pronunţă şi astăzi *g* (*Г р и н - ч е н к о*, p. 391, 393).

⁹⁰ Privitor la *e* din prima silabă (în ucraineană actuală se pronunţă *o* după *č*: *čorna* «neagră»), vezi mai jos nota 109.